

Politiszkos žinios.

Amerika.

Svarbiausiu atsitikimu ant politiskos padangės pereinęs sanvaitės, Amerikoj buvo ir yra dar vis atsilankymas brolio Vokietijos ciecoriaus, kunigaikščio Henriko. Kunigaikštį karsatai sveikino prezidento Rooseveltto žeimyną, jo dukte išsiuntė net telegramą Vokietijos ciecoriui su linkėjimais. Karsatai priėmė kunigaikštį laikraštinkai, žinoma, vien tarnaujanti drūtai kumščiai ir kapitalui; nepasiliko užpakalyje ir be jokių nuopelnų patekė į valdininkų eiles visoki politikieriai. Ypač gi džiaugiasi iš atsilankymo Vokietijos valdono brolio Amerikos vokietizai su išėjimu vien socialistų. Vokietizai laikraščiai atvirai išreikšė linkėjimus, kad atsilankymas Henriko Amerikoj prastalintų ne tik visus ne-sutikimus, neuzsitikėjimus, pavydėjimus tarp Amerikos ir Vokietijos, bet kad pagimdytų tvirtą ryšį tarp tų viešpatysčių, kadangi mat Vokietijai, suspausti druziai iš dviejų pusių: nuo vakarų Prancūzijos, o nuo rytų Maskolijos reikalingas yra turtingas ir galingas padėtojas, ant iki šiolioski padėtojų. Austrijos ir Italijos Vokietija ne gali užsitikėti; kadan-senas vidurinės Europos viešpatysčių susirizimas griuva, todėl Vokietijos ciecorius užsima pabandyti, ar negalima bus jo vietą su-tverti kita. Todėl tai Wil-helmas išsiuntė į Ameriką savo brolių pabandyti, ar ne bus galima Suvenytas Vals-tijas pakinkyti į savo veži-mą, vietoj besistengiančių išsilinuosuti nuo vokizkų vadžių Austrijos ir Italijos. Ar tas pasiseks, sunku dabar įspėti. Szuom kartu Ameri-kos politikieriams patinka, ypač jų moterims, kad su sa-vo brangiais drabužiais gali pasirodyti broliui vieno iš galingesnių Europos valdo-nų, o tokius Amerikoj retai mato, Europos valdonsi į A-meriką iki šiol neturėjo ko keliauti, o Europoj ir Ameri-kos milijonierių moterims ne visada lengva patekti ir ant-mazo valdono dvaro, o dar sunkiau joms su savo bran-giais drabužiais pasirodyti galingesniams valdomams. Ar karsztae priėmė Vokietijos ciecoriaus brolio A-merikoj yra tikras noras susi-jungti su Vokietija atsiekimui abiejų tautų mierių, ar tas yra vien fantazija neži-nanczių kur dėti puslėtais darbininkų delnais užpelnytų pinigų, ne galima įspėti; tas-turės vienog neužligo įsėsti į aikštę. Kad Vokietijai ne busir be naudos, jeigu su ja susiriztų Suvenytos Vals-tijos, bet ar lygią naudą iš to-kio susirizmo ištrauktų ir Amerika, tai jau visai kitas dalykas. Vokietijai ne rei-kalinga Amerikos pagelba Amerikoj, kadangi čia Vokietija ne turi tokių reikalų, ant kurių atsiekimo reikalin-ga būtų svetima pagelba, Europoj gi Suvenytos Vals-tijos ne turėjo svarbių politi-skų siekių, bent tokių, kur joms reikalinga būtų Vokietijos pagelba; Suveni-ytos Valsijos iki šiol rupino-si vien, kad Europos tautos ne pavergtų Amerikos silpnų republikų, į Europos nesuti-mus nesikiszo. Joms todėl Vokietijos pagelba gali but

reikalinga vien tasyk, jeigu jos užsimanytų ir Europoj pažvejoti. Išrinktas prisegtos prie Suvenytų Valsijų Kubos republikos prezidentas Pal-ma, kuris pirma gyveno Su-venytose Valsijose, išseklia-vo ant Kubos užimti nau-ją urėdą. Nors Kuba pagar-sinta kaip nepriugulminga republika, bet ištikro ji ne daugiau turi liuosybės ir sa-vestovystės už atskirus Suve-nytų Valsijų szetus, o ekon-omiszkose dalykuose jos padėjimas daug niekiesnis ne-gu padėjimas Suvenytų Valsijų szetui. Kongresas da-bar perkratineja klausymą munitų nuo Kubos ir Suvenytas Valsijas. Tuli politikieriai reikalauja tokių munitų nuo Kubos tavorų, kokius moka kiti nepriugulmingi karszta. Tie politikieriai vienog už-mirszta, kad nepriugulmingi karszta gali daryti sau nau-dingus sutarimus su tokiais kitais karsztais, koki pripa-žįsta kuo daugiausiai naudos, Kubai gi, iš malonės tų poli-tikių, liekasi uždrausta da-ryti, be tarpininkystės Suve-nytų Valsijų, kokius nors su-tarimus su kokiom nors ki-toms vieszpatysčioms. Tokiu būdu Kubos ekonomiszkas padėjimas dabar daug niekiesnis, negu buvo valdant tą salą ispanijonams. Mat Su-venytų Valsijų politikieriai, spausdami ekonomiszkai Ku-bą, bando, ar tuom nesiduos-ją priversti pastoti Suvenytų Valsijų valdyba. Iš tikro dabar susitvėrė, žinoma iš-amerikonizka lyga, kuri per laikraščius atsiliepia su-prasymu, kad Suvenytos Valsijos paimtų Kubą kaip savo valdybą. Politikieriai visur mažai paiso ant doriz-kų principų, mažai turi gė-dos, bet amerikonszki poli-tikieriai kitus toli užpakalyj palieka. Kova ant Filipinų salų vis dar traukiasi. Pereitą san-vaite pasivadė amerikonomas vienas iš geresnių ir įtek-mingesnių filipiniečių vado-jų, jenerolas Luokban. Washingtono senatas prie-mė munitų tarifą Filipinų sa-loms. Pagal naują munitų ta-rifą, muitai nuo Amerikos tavorų, gabenamų ant Filipi-nų salų, bus toki jau, kaip ir ant tavorų kitų karsztų: nuo filipiniskų gi tavorų, atga-binamų į Ameriką, muitai bus ant 25% mažesni, negu nuo tavorų kitų karsztų. Tai-gi mat amerikoni Filipinų pa-darė savo valdybą, pre-kystoj gi tos salos yra sveti-mu karsztu, nes turi mokėti munitus nuo savo tavorų. Ki-tų karsztų valdybos ne moka nė jokių munitų nuo savo ta-vorų gabenamų į metropoliją (į karsztą, kuriam priguli), tik Amerika prekystą savo valdybų remia ant visai kito-kių pamatų, ne išsienanczių ant valdybų naudos. Azija. Maskolija, nepaisydama ant susirizmo Japonijos ir An-glijos apgynimui czielybes, Činų ir Korejos, pareikala-vo, kad Koreja atiduotų Mas-kolijai vieną savo portą. Turbut Maskolija tyczia tą savo reikalavimą padavė Ko-rejai, ant persitikrinimo, ka-darys susirizsusios tarp savęs Japonija ir Anglija. Iki sziol jos priesz Maskolijos rei-kalavimą protesto ne pakėlė, arba bent apie protestą laik-

raszciai nieko ne raszo. Jeigu Maskolija ne išsiazdės savo reikalavimo, tai turės pasirodyti visas tvirtumas nanjo susirizmo. Nors ly-giai Anglija, kaip ir Japoni-ja vieszai pagarsino apie susi-rizimą ir jo mierius ir nors Anglijos užrubežinių daly-kų ministeris apreiszkė, kad susirizmas padarytas ant sulaikymo Maskolijos nuo vi-sokių avanturų rytinėj Azi-joj ir kad jis apima ir Man-dauriją, Maskolija ne tik ne-siskubina ištraukti savo ka-reivius iš Mandaurijos, bet dar pareikalavo nuo Korejos, taigi nuo karsztu, kurio czi-elybė pasizada apginti susi-rizmus Japonija ir Anglija, naujo porto. Su kokių mie-rių Maskolija tą naują rei-ka-lavimą pastatė, sunku su-prasti. Ar ji įjeszko prie-ka-bių ant pradėjimo karės su susirizsusiom vieszpatysčiom, ar gal nori vien jas išbandy-ti? Ant Anglijos, žinoma, ypač dabar, kol ji ne paba-lybė karės Afrikoj, Maskolija ne daug paisytų, kadangi su kariszka laivyne Maskolijos negalima įveikti, o žemės ka-reivių, bent szuom kartu, An-glija ne turi atliekamų. Ja-ponija, ypač Azijoj, daug už Angliją drutesnė. Gal but, kad Maskolija ištikro rengiasi užbaigti savo senas rokundas su Anglija, kol prie ryzio ne prisidės dau-giau vieszpatysčių. Matyt Anglija stengiasi prie ryzio patraukti Vokiet-iją, turinčią tvirtą žemės kariauną, kurią galėtų siųsti į Maskoliją; Vokietija iš-tikro galėtų Maskolijos godu-mą Azijoj sumažinti. Tur-but vienog Vokietija, ar ne-turi Azijoj teip svarbių rei-kalų, už kuriuos turėtų susi-pešti su Maskolija ir Pran-cūzija (tasyk Maskolija ne-viena vestų karę, nes iš ki-tos pusės ant Vokietijos už-pultų Prancūzija), ar gal ne-sijausdama užtektinai tvirta, nesiskubina riztiesi ant ap-gynimo Anglijos reikalų Azi-joj. Už ne pasidavimą An-glijos prikabinėjimams, an-gliszki laikraščiai stengiasi supykinti Vokietiją su kitais karsztais, ypač gi su Suve-nytom Valsijoms, su ku-rioms, prieszais Anglijos norą, Vokietija per daug dabar su-sidraugavo. Angliszki laik-raščiai apskundžia Vokiet-iją, buk ji lauzo Činuose ir su Anglija padarytą suti-mą, besistengdama išplatinti savo įtekmtį Anglijai pavestuose Činų karsztuose. Indijose iztikro priesz An-glijos valdžią pasikėlė gyven-tojai Himalajų kalnų vazir-sai. Išsiaztą priesz juos ka-riaunos dalį pasikėlėliai su-muszė. Kadangi jų karsztae neprieinamas europaiszkais kareiviams, tai vazirams ne-sunku pasikėlimą palaikyti. Pietinė Afrika. Lordas Kitchener, nenorė-damas apsisieisti lordui Ro-berts, kuriam dienoje su-kaktuvių muszio po Majuba Hil pasisekė paimti, su 4000 kareivių garsų Oranijos burų vadovą Cronje, užsimanė ir toje dienoje kuom nors svar-besniu pasigirti. Kadangi ne-truksta niekur mažesnių burų pulkelių, ir kad anglijo-nai turi daugiau kareivių ne-gu nepriugulmingose Afriko-s republikose yra iš viso vyri-zkos lyties gyventojų, tai ne-truko jiems progos turėti su-sirizmus. Kitchener išsiun-tė pereitą sanvaite visą atliku-

sių nuo sargybų ir garnizonų tvirtynėse angliszką kariume-nę gaudyti burus. Susirėmi-mų ne truko, kuriuose, kaip praneszė į Londoną, apie 800 burų likosi arba užmusztų, arba pateko į nelaisvę; apa-rt to anglionams pateko dau-gybė tukstanczių galvių ir 400 karabinų. Kiek tuose susirėmimuose nužudė žmo-nių anglijonai, Kitchener ne paduoda, turbūt, ir jų nutro-fo ne buvo mažos, todėl ap-tyjas ne praneszė Kitchener, Nors nutrotos burų ir buvo ne mažos, bet kad angliszkas karės vedėjas primena ir apie daugybę paverztų nuo burų galvių, tai reikia manyti, kad tarp daugelio patekusių į nelaisvę burų ne mažai bu-vo ne kariaujančių bet ban-das gananczių piemenų. A-part to, lordas Kitchener pra-neszė, kad ir svarbiausias bu-rų vadovas Louis Botha bu-vo patekęs į nelaisvę, bet kad jo anglijonai ne pažino, todėl nė ne dabojo sargiau, negu ki-tus nelaisvius. Bevarant juos, ant konvojaus užpuolė kitų vietoj burai. Botha, pasinaudojęs iš sumisimo, pabėgo ir dabar yra vėl prie-savo žmonių. Užtai sziaurvakariname Transvaaliuje burai laikosi gerai. Čia anglijonų pasie-kė didesnis nepasisekimas po Bondonap. Ant trukio, vežančio valgio produktus, konvojui ma 700 angliszkų kareivių, užpuolė didesnis burų pajėgos. Nors angli-jonai gynysei gauti smarkiai, bet kad burai užėmė visus pa-sitraukimo kelius, atėjo pa-siduoti. Burai apvaldė trukį, paėmė ir dvi kanuoli. 100 angliszkų kareivių burai, at-bliakus ir praszė rinkti auk-sus nuo gyvenanczių jų namuose ant pastatymo miesto paminklo maskolizkai paleistuvei, ciecorienėi Katarinai II, kuriai valdant, Li-etuva likusi Maskolijos apvaldy-ta. Ant tų blankų surinko iš viso 196 rubl. 33 kap. Rodosi, ir to per daug. Kasgi galėjo aukauti ant paminklo paleistuvei, kuri nieko gero Lietuvai ne padarė? Vilniuje, kaip girdėt, ketina parergti rinkių (muziejų) nami-nių Lietuvos ukiniukų išdirb-nų. Kaip szimet, teip ir pernai bu-vo parergti, ruimose 1 vyri-zkos gimnazijos, kursai vsokių mokslų mažai apszvietus klausyto-jams; kursas tuos skaitė Vil-niaus vidutinį mokyklų mokin-tojų. Dabar mokslinio aprei-cko virszininkas pagarsino atskai-tų už pereinus metus, iš kurios matyti, kad pereituse metuose nedidienais buvo skaityta 11-lekojų. Už kursą lankytojai mo-kėjo po 1 rubl. 20 kap. Iš tų mokeszių susirinko 284 rubl. 20 kap. Pusė to pelno liko pasikri-ta ant suszelpimo neturtingų mo-kintinų, kita gi pusė tapo ap-vesta ant sutvėrimo specialiszo fondo parengimui ir palaikymui tokių kursų kas žiemę. 1 d. vasario, į gyvenimį inžinieriaus Maciejusko, ant Alek-sandrino bulvaro, kad indin-rius ne buvo namie, įsikraustė vi-durij dienos vagliai. Iš paė-mė visokių sidabrinų daiktų už porą szimtų rublių, gatavų pin-gų 200 rubl., murežinius, frak-ky, skrybelę ir paszportą inžinieriaus; ne paliko nė butelio vyno, sura-tis szėpoj. Matyt vagliai buvo gerai apsirėdę, kadangi namų sa-gas jų ne patėmyjo. Antroje provoje batzaskutys Blondes likosi sudo iszteisin-tas. Išz Vilniaus. Per sanvaite nuo 27 d. sausio i-ki 4 d. vasario Vilniaus gub-ernijoj apszigo visokioms lin-panczioms ligoms žmonių: Vilniuje:

szl-kuotoms sziltinėms 1, pilvi-nėms 10, tymais 3, krupū 1, rau-plėms 3. Meste Aszmenuce nuo pilvinės sziltinės pasimrė 1. Rauplėms apszigo: Aszmenų pav., kaime Krupluose 35, nu-mirė 5; kaime Kazaruose apszigo 11; Lydos pav., kaime Berezov-cuose apszigo 22, numirė 2; Szventenų pav., kaime Vingliu-nuose apszigo 2. Pilvinės szil-tinėms: Vilniaus pav., kaime Gu-delkuose apszigo 11 žmonių. Išz Radoszkovicų, Vil-niaus gub. Nuo pradėsio szų metų szitose aplinkinėse, nors užderėjimas bu-vo ne geriausias, nupulė bulvių prekės: dabar moka po 12-17 kap. už pudą. Ant grūdų pre-kės laikosi rudinėmis. Po visos aplinkinės t užsta sziaudų ir szie-ko, dvarponių sziaudus ant savo reikalų gabeną iš pietinės Mas-kolijos ir ruoka po 20-22 kap. už pudą; ukiniukai gi neturi iš kur par-igabinti: vienas tiek ne-reikalauja, kad g.benims užsi-mokėtų, o sudidėti keli ne gali, kadangi viens k tam netiki. Bernų algos nupulė: dabar bernai, ant gaspadoriaus valgio, moka tik po 30 rubl. ant metų. Reikalaujančių darbo yra dau-giau negu vietų; miestuose tei-pogi uždarbių nėra. Szitose aplinkinėse siaucija la-bai visokios ligos, ypač dabar žmonių serga sziltinėms. Ežerai Vilniaus guberni-joj. Pagal apskaitymą prezidento Vilniaus žuviniukystės Draugys-tės, D. ro Stanjevo, Vilniaus ir Kauno gubernijos yra daug ežerų ir netikanczių žemdarbyste klampynių, kurias reikia arba išdžiūvinti, arba apversti ant prūdų žuvių auginimui. Vil-niaus gubernijoj, ant v so jos plo-to 3890000 desiatinų, po gioms yra 1439000 des., po ežerai ir klampynės yra 400000 des., taigi apie 10 dalis viso gub-ernijos ploto. Visoj Vilniaus gubernijoj yra apie 400 didesnių ir mažesnių ežerų; daugiausiai jų yra: Szventenų, Trakų, Vilniaus ir Dsnos pavietčiuose. Ne daug ežerų yra Vileikos, Aszmenų ir Lydos pavietčiuose. Szventenų pavietij, ant rubežius nuo Vileikos pavietzio, yra czielos ailes didesnių ir mažesnių ežerų, apsiuiztų beveik iš visų pusių mažai caudos atgabenanczioms klampynėms, iš ko matyti, kad ežerai te sumažėjo ir dalis jų pavirto į klampynes. Szventenų pavietij yra daug plynų, jos szigdien nė jokios naudos neatgabena. Trakų pavietij yra gražiausi ir giliausi ežerai; iš viso pavietij yra apie 100 mažesnių ir didesnių ežerų. Vilniaus pavietij yra dau-giausiai mažų ežerelių, nors yra ir keli didesni. Kituose pavietciuose ežerų ne daug, bet jeigu yra, tai jau ne mažai. Kova mokintinų už pri-gimtą kalbą. Pereitą sanvaite mes praneszė-me apie pasipriešinimą Sedlecų gimnazijos mokintinų mokiniui tikėjimo maskolizkaj kalboj. Da-bar laikraščiai pranesza, kad ir tulose Lietuvos gimnazijose apsi-reizkė toks jau pasipriešinimas, dėl kurio Panevėžio realiszkaj mokyklų mokiniams tikėjimo visai pasiliovė. Priesz mokini-mų tikėjimo maskolizkaj kalboj pakėlė senapilę lietuviai mokin-tiniai Senapilę, kur maskoliz-koj kalboj mokino kun. Mikne-vyco ir Sziauliuose, kur juos mokino pirma žinomas maskolų tarnais ir deuncijantas kun. Ra-dzeviche. Tiesos priesz neteisingsus javų prekęjus. Kadangi superkanti nuo ukini-ukų javus žydi perkupcziai, siqedami į užrubežius pirmai szio visokių žolių, dėlko užrubežiu-se pradžioje niekinti maskolizkus ja-vus, greicziau, nors kasztu-ja brn-giaus, perka amerikonsziskus, tai

dabar maskolizskas izdo ministe-ris rengia projektą tiesų nubaudi-mui tokių neteisinsų prekęjų. Išzežio miesto vietose, kaip antai Vir-baliuj, Liepojuj, Rygoj, užmano įvesti specialiszkus rando pa-ki-rtus prižiurtojus gabenamų į už-rubežius javų, javai būtų regis-truojami, su paženklinim nu o-u-sziniczo primaiszymų. Prekė-jai, siunczianti javus į užru-bežius, turėtų pastatyti kau-ciję, iš kurios pats randas užmo-kėtų nuotrotas užrubežij masko-liszkų javų pirkęjų, jeigu jie to-kias nuotrotas turėtų dėl pri-maiszymo žolių. Muziantai žoles į siuncziamas į užrubežius javus bu-tų skaudžiai baudžiami. Išz Rygos. Sagraibęs sziek tiek žinių, kaip rodosi, iš tikro szaltinio, apie darbus Konkursinės komisijos prie Lietuvoskos Sav tarpin-paszpos Draugystės St. Peter-burge, norėcziau pasidalint jomis su lietuvizka visuomene. Perei-tuose metuose ant Konkuro bu-vo atsiqtas tik vienas veikalas — drama 4 ak. „Gaila žento — gai-la varškės“ Bevardžio. Kon-kursinė Kom. apsiuiznau su tuo-mi veikalu ir rengėsi jau jį su-naudot, kaip sztai iszeini-iz szpau-dos „Tėvynės Sargo“ izduota. Ta pati drama po vardu „Laimės iš sveituro“, Atsėjo tam veikalui duo-ti pakajų. Dabar girdime, kad to veikalo kopija buvo pavogta nuo autoriaus ir po perkreiptu vardu suteikta „Tėv. Sargui“. Gal „Tėvynės Sargas“ tam veika-lui apturėjo ne nuo „pseudonymo“? Gal pati redakcija ir vardą per-mainė — sunku dsi proteli. Mi-niats Konkursinė Kom. da vis ne-siuro ir laukia naujų veikalų te-atrai. Adresas: pirmasidžiui Dr. F. Mačioniui — Sadovaja No. 49 gyv. 35. St. Peterburge. Dievogala. Išz Nesviečo, Minsko gub. Kaip ysuose Lietuvos žydų ap-gyventuose miestuose teip ir czia žydai perkupcziai turgaus dieno-se iszeidavo ant kelių, vedanczių į mies-p, tykoti ukiniukų. ve-žanczių ant pardavimo laukų pro-dukts juos ant keliu spirkdavo, o paskui padavinėdavo už takį prekę, už kokią norėjo, kadangi mieste konkurencijos ne turėjo. Dabar Nesviečo likosi uždrausta pirkti ir parduoti ant kelo laukų produktus, bet vską ukini-ukai turi savežti ant miesto rin-kos ir tik czia gali parduo-ti: iki 12 val. pirkėjai gali pirkti tik ant savo reikalų, o po 12 val. gali pirkti ir po daugiau, ant parduvi-mo kitiems. Ar tas padavdyji-mas bus priederanczių pildomas ir ar jis apsaugos miesto gyvento-jus nuo isznaudojimo perkupczų valgio produktų, tą nežilgio pa-matysime. Neuztenka izduoti padavadyjimų, bet reikia dabo-ti, kad izduoti padavadyjimai būtų pildomi, nėra kam, kadangi tie, kuriems reikia dabo-ti, daboja visai ką kita, iš ko žmonės ne do-ri naudos. Išz Liepojaus. Nuo pradėsio vasario mėnesio Latvijoj užstojo didesni szalciai, pirma gi buvo oras sziltas, ledai ant upių nutirpo ir nuplaukė. Dabar upė Dauguva vėl užsalo, laivai iš Rygos į jures prisigrie-bia tik su pagelba specialiszkų garlaivių iszlaudzant ledus. Szilta žiemė, dėl ko jurij pa-krantes neuzsalo ir laivai iki sziol galėjo lopus atplaukti į vi-sus Baltiko portus, atsilpėję ant Liepojaus vienatinio neuzsala-nczo žiemos laike Baltiko porto, visai nenaudingai. Laivai su ta-vorais ne reikalauja plaukti Liepo-ju, gali gabenti tavorus į toki por-tą, kur parankiausiai, kadangi szimet visi portai neuzsalo. Todėl Liepojų szia žiemė daug mažiau ateina laivų; ne tik darbai por-tuose, bet ir prekyta mieste ap-susto, labai daug darbininkų vaikszejo be darbo ir jo rasti ne gali, daug pardavinczių atė jo uždaryti.

Išz Lietuvos. Vilniaus Tiesdary būto Balt-igęj perkatinęjo pro-vą arkliavgių vadovų: Klimbor-to, Zemlianecno — ir Bernad-sko. Sudas visus rado kaltais ir nu-prenlė ant atėmimo tiesų ir ant atidavimo į are-ztantų rotas: Z-mlianecno ir Klimbortą ant 3 metų, o Bernadskį ant 12 me-to. Išz Bobruisko, Minsko gub. Maskolizkos valdžios iszrešė isz Bobruisko prabaszczų katali-kizkos parapijos, kun. Platpyrą, užtai, kad jis ne leido į bižny-czų kuno pasimirusio kun. Ole-chnovico, kurį maskolizms tar-nau ir įvedė maskolizk kalbą į katalikizk bižnycziją; jis tei-pogi padegė bižnycziją ir paskui, pavogęs Motinos Szv. kurup nuo abrozdo, pardavė žydams. Kun. Platpyrą pėsodino į Aglonos klioziortą. Tokių kunų kaip Olechnovicz, kurie už pingę ga-li szpadien vienoms, ryto kitiems tarnauti, szigdien bui apgintais katalikystės, rytoj / bedievystės, turime ir Amerikoj, o dvasiszka valdžia jų ne suspėdavo ir musz dorosalejie kunigai ne drysta priesz tokus vilkus persergėti žmonis. Czia, už stojimą už tei-sybę, nieks musų kunų ne gabe- nė į Agloną, nė kitų koki kliozi-ortų. Mat pripaustoj maskolų Lietuvoj, valdžij persekiojami kunigai kur kas doriszkai ausz-eriau stovi, bent tuli iz jų, negu czienszszkiezi garbintojai anko versioz. Išz Walko, Latvijoj. Neseniai pas czianyksztį kny-gą prekęja E. Rudolph atėjo inspektorus lūadės mokyklų, maskolios Buldigin ir reikalavo, kad prekęjas leistų jį į privatiz-ką savo gyvenimą padaryti rev-iziją, kadangi ten esanti slapta mokykla. Rudolph inspektoriaus ne leido. Buldigin kreipėsi į paviezio virszininką, bet ir anto paliepmo prekęjas neleido ins-pektoriaus į savo privatizką gy-venimą. Užtai, ant paliepmo gubernatoriaus, Rudolph likos ap-skusztas į sudą. Sudžia vienog pripažino reikalavimą mokyklų inspektoriaus ir paviezio virszininko už prieszimą tie-soms ir iszteisino Rudolph. Bul-digin tuom nepasigėdino, bet padavė prokurorui skundą, buk Rudolph savo namuose užliko pa-slapta mokykla. Prova buvo per-kratinejama Rygos apkreiczi: su-de. Rudolph su ludininkais da-rodinėjo, kad paslaptos moky-klos neuzlaido, tik pas jį, ant mokinioms drauge su jo vaikais, renkasi vaikai jo pašt-stamų. Ry-gos sudas, nors neturėjo tiesos, uždėjo ant Rudolph baumę 25 rubl. Nubaustas nuo pasig-gėdino, bet at-izsaukė į Peter-burgo senatą, kuris panaikino Rygos apkreicziu sudą nuspre-dimį ir galutinai iszteisino Rudol-phą. Latvijos „abraztelis“ ga-vo per nosį. Ant jų panokinimo mat reikia palinti tik tiesis ir ne-nusilenkti priesz juos. Išz Pinsko, Minsko gub. Pareitą rudeni czia susitvėrė puskolos ir ufczėdyjimo draugys-tė. Dabar į minėtą draugystę priguli 320 snarių, kurie pirk-o akcijų už 6000 rubl. Per tris mėnesius draugystė paskolino 73 ypatoms 9100 rubl. Ant ufczė-dyjiu priėmė 5165 rubl.

Išz Lietuvos. Vilniaus Tiesdary būto Balt-igęj perkatinęjo pro-vą arkliavgių vadovų: Klimbor-to, Zemlianecno — ir Bernad-sko. Sudas visus rado kaltais ir nu-prenlė ant atėmimo tiesų ir ant atidavimo į are-ztantų rotas: Z-mlianecno ir Klimbortą ant 3 metų, o Bernadskį ant 12 me-to. Išz Bobruisko, Minsko gub. Maskolizkos valdžios iszrešė isz Bobruisko prabaszczų katali-kizkos parapijos, kun. Platpyrą, užtai, kad jis ne leido į bižny-czų kuno pasimirusio kun. Ole-chnovico, kurį maskolizms tar-nau ir įvedė maskolizk kalbą į katalikizk bižnycziją; jis tei-pogi padegė bižnycziją ir paskui, pavogęs Motinos Szv. kurup nuo abrozdo, pardavė žydams. Kun. Platpyrą pėsodino į Aglonos klioziortą. Tokių kunų kaip Olechnovicz, kurie už pingę ga-li szpadien vienoms, ryto kitiems tarnauti, szigdien bui apgintais katalikystės, rytoj / bedievystės, turime ir Amerikoj, o dvasiszka valdžia jų ne suspėdavo ir musz dorosalejie kunigai ne drysta priesz tokus vilkus persergėti žmonis. Czia, už stojimą už tei-sybę, nieks musų kunų ne gabe- nė į Agloną, nė kitų koki kliozi-ortų. Mat pripaustoj maskolų Lietuvoj, valdžij persekiojami kunigai kur kas doriszkai ausz-eriau stovi, bent tuli iz jų, negu czienszszkiezi garbintojai anko versioz. Išz Walko, Latvijoj. Neseniai pas czianyksztį kny-gą prekęja E. Rudolph atėjo inspektorus lūadės mokyklų, maskolios Buldigin ir reikalavo, kad prekęjas leistų jį į privatiz-ką savo gyvenimą padaryti rev-iziją, kadangi ten esanti slapta mokykla. Rudolph inspektoriaus ne leido. Buldigin kreipėsi į paviezio virszininką, bet ir anto paliepmo prekęjas neleido ins-pektoriaus į savo privatizką gy-venimą. Užtai, ant paliepmo gubernatoriaus, Rudolph likos ap-skusztas į sudą. Sudžia vienog pripažino reikalavimą mokyklų inspektoriaus ir paviezio virszininko už prieszimą tie-soms ir iszteisino Rudolph. Bul-digin tuom nepasigėdino, bet padavė prokurorui skundą, buk Rudolph savo namuose užliko pa-slapta mokykla. Prova buvo per-kratinejama Rygos apkreiczi: su-de. Rudolph su ludininkais da-rodinėjo, kad paslaptos moky-klos neuzlaido, tik pas jį, ant mokinioms drauge su jo vaikais, renkasi vaikai jo pašt-stamų. Ry-gos sudas, nors neturėjo tiesos, uždėjo ant Rudolph baumę 25 rubl. Nubaustas nuo pasig-gėdino, bet at-izsaukė į Peter-burgo senatą, kuris panaikino Rygos apkreicziu sudą nuspre-dimį ir galutinai iszteisino Rudol-phą. Latvijos „abraztelis“ ga-vo per nosį. Ant jų panokinimo mat reikia palinti tik tiesis ir ne-nusilenkti priesz juos. Išz Pinsko, Minsko gub. Pareitą rudeni czia susitvėrė puskolos ir ufczėdyjimo draugys-tė. Dabar į minėtą draugystę priguli 320 snarių, kurie pirk-o akcijų už 6000 rubl. Per tris mėnesius draugystė paskolino 73 ypatoms 9100 rubl. Ant ufczė-dyjiu priėmė 5165 rubl.

Pinkso prekėjai, o tarp jų yra gana turtingi, kadangi miestai veda labai plačią prekybą. Mėdais, kėtinai parengti ir užlaikyti savo kasdienius prekių mokyklą, kokį, kokią kokią parengta Vilniuje, Minske ir Baltstogė. Kadangi mokyklos užmąnytojai nuo rando nereikalauja nieko daugiau kaip daleidimo, tai gali būti tikėti, kad užmąnytojai bent valdžiai pasipriešinimo nerada. Užmąnytojai mokyklos pritaria ir miestais ir žada iš savo pusės prie užlaikymo prisidėti, paskirdamas mokyklai kas mėtinę paslėpę.

Isz Kauno.

Isz Kauno pasitraukia dabai nūs gubernatorius. Tuom tarpu, kol maloningas caras ne pasikins kitą kokią Deržimordovą, gubernatorių pareigas pildys vice gubernatorius. Pasitraukiantis gubernatorių Kaune niekuom ypatingu neatsižymėjo: gero rados nieko ne padarė, bet ir tokiais darbais kaip garsus Klingenberg ne atsižymėjo.

Isz Vilkmergės, Kauno gubernijoje.

Kaip kitose Lietuvos kraštuose taip ir šioje aplinkinėse prisivertė neispausktyta daugybė elgetaujančių; tarp jų yra ne galinti dirbti, bet dar daugiau yra tinginių nenorinčių dirbti. Kam gi jiems dirbti, kad be darbo daug lengviau, išmintis elgetaujami! Kad elgetaujančių būvis ne teip sunkus, galima manyti jau isz to, kad daugelis kaimų merginų noriai teka už elgetų.

Kauno žemdarbystės draugystė jau nuo dviejų metų perkatinėja klausymų įtaisyje pensijų kasos, isz kurios nužudę sykatą laukų darbininkai gauna pensijas ant senatvės. Pensijų tokių vienog iki šiol dar vis nėra ir per tai darbininkai, iszdirbusiam sunkiai kelias desimtis metų, nužudiusiam sveikatą, nieko daugiau ant senatvės ne lieka kaip elgetavimas. Dar geriau klausymą elgetų iszsiųsti, jeigu kiekvienas valstietis, arba parapija, rengtų pigliausios namų patalpinių nužudiusių sveikatą darbininkų, kaip tai antai yra Betgolos valstietijė.

Isz Panevėžio, Kauno gb.

Panevėžį neseniai perkatinėjo proga apskęstų už muszimą žydų tuluose miesteliuose Panevėžio ir Šiaulių paviečių, kaip antai: Konstantinavė, Linkovė, Pazventinuiose, Žemeliuose. Visose tose musztyne, kaip pasirodė sude, krikščionys lietuviai muszė žydus, daug jų pardavinčias, bet ne emė nieko prigulincio žydams. Teipogi pasirodė, kad tuos maiztus sukelę pasaliniai agitatoriai, bet ne vietiniai gyventojai, leisdami ne butus peskalus ant žydų pasielgim: platino žinias, buk žydai, su mieriu papiauti ant kraujo, veržė krikščioniszkus vaikus, tai vėl kad mėsokiszkas randas liepia žydus ir naikinti jų turtus. Kelios mergaitės, kurios prie tirinėjimų tvirtino, kad buvo žydų pavertus ir laikytos tamsoje rusyje, pasakė usigynę, sude prisipažino, kad prie pirmutinio liudyjimo jos buvo kitų prikalbėtos. Taigi matyt, kad ne užkanta žydų buvo pasaliniai agitatoriai, bet kas tie agitatoriai, nežinia. Prova traukėsi kelias dienas, nežinome dar koki nusprendimą iszavė Vilniaus tiesdary butas, susirinkęs Panevėžį.

Isz Dinaburgo, Vitebsko gub.

1903 m. Dinaburge atsibus žemdarbystės ir naminių iszdirbių paroda, kurioj dalyvauja galės gyventojai Vitebsko ir kaimyniskų gubernijų, taigi teipogi Vilniaus, ir Latvija. Paroda bus atidaryta 29 d. pūtės ir trauksis iki 8 d. rugsėjo (pagal mėsokiszką kalendorių). Pasibaigus parodai, jeigu ateisintę daiktus parodės, jeis bus per aukcioną (licitaciją) parduoti. Savininkai parduotų tokiu būdu daiktų turės parodos parengėjams užmokėti 2% nuo gautos sumos ir tiek jau pirkę, tik nuo parduotų žemdarbyszkų maszinų nutrauks po mažiau, nes tik po 1%. Norinti ant parodos atgauti galvijus, turės pirm laiko pristatyti paliudyjimus, kad jų krašte nėra nė jokių gyvulių ligų ir tokių per tris paskutinius mėnesius ne buvo.

Isz Prusų Lietuvos.

Prusų Lietuvioj vėl užstojo žaltėnis oras, ypac pajuriuose

gerai pasnigė; dabar žmonės su slyjomis važinėja, rogių keliai geri. Žmonės gali bent sienų nuo pievų parsvežti, vanduo jau nuslugo ir dabar prie kuglių galima privaduoti.

Kamarninkas Szilokarczemos sude, Szilokas, važiuodamas per ledą upės Minės, ant vidurio įlako. Jam ir patvadininkui pasisekė nuo rogių nuszkoti; įsagelbėjo ir viegnę arklių, kitas gi arklys, rogės, kamarninko raskai ir pinigai padarė po ledu. Rasktus raskai paku išgriebe, bet pinigai dingo.

Tilės Lietuvoskoj Giedojimo Draugystė apvaikszcojio savo žiemę šventę. Ant apvaikszcojio muszrinko daugiau vokiečių negu lietuvinių. Dainos susirinkusiems labai patiko. Po dainų rodė visokius lietuvizskus paveikslus, o dainuotį vadovas juos aiszkino. Ant galo buvo perstatytas teatralizskas veikslis pa Praboczių Szeszėliai.

Ter Szilokarczemos ir Rusnės, po tiltu, rado kuną lietuvizskę merginą, Onę Kapavieziutę. Kadangi kunas iki marskinių buvo iszrėdėtas ir burna užrasta, tai reikia manyti, kad minėta mergina likusi kokių niekų po tiltu nuvikiusi, ten sužagta ir užsmagta.

Netoli Nemunynių, aketė, ant Gilgės rado kuną žvejo Struves. Kadangi galvoj rado skiles, tai aiszko, kad Struve likusi užmūsztas, o paskui aketė paskandytas. Kuipo nužudėtas likosi suareztuoztus liuosininkas lietuvizs Kokszas.

Kaip paduoda Tilės "Nauja Lietuviška Ceitunga", Karaliaučiuje esz 28 milijonieriai. Turtingiausio isz jų turtai siekia 4260000 markių — taigi jie ne galės lygintis su Amerikos milijonieriais, teip kurių yra turinti 1000 milijonų markių. Pereitę sanvaitę už laukų produktus mokojo Tilės, už 100 kiliogramų: kivezių 15, 80—16, 10 Mark., rugių 12, 50—13, 25 Mk., miežių 11, 75—12, 90 Mk., avių 11, 75—13, 20 Mk., žirnių 18, 50 Mk., ropuczių 3, 50 Mk., sziaudų 4, 40 Mk., szieno 5, 00 Mk.

Isz Peterburgo.

21 d. vasario, pagal maskišką kalendorių, cziykyzskė Lietuviška Savitarpinės Paszelpos Draugystė parengė vakarų su teatralizku perstatymu. Duotas buvo dramatiszkas paveikslis isz lietuvių gyvenimo p. a. Velnias Spauzose. Roles gražiai išlozė: Tugės — Woldemar; Tupienės — M.; Magdelės — Z. Szapolionis; Jurgio — A. Varnas; Barbulo — V. Antanaitis; žydo — Zauka; pirsizio — K. Žegelis. Po teatru, choras lietuvių Dainų mylėtojų padainavo sekancias dainas: Už juriu marių, Po tėvūnėlio stiklo langeliu, Bepiga augt tam žaleliui, Nepusk vėždeli ir Ei didi, didi girios medeliai.

Po dainų buvo szkiai, kurie traukėsi iki 4 val. ryto.

Isz Amerikos.

Tvanai pietiniuose sztetuose. ATLANTA, GA. Pietiniuose sztetuose, gulinčiuose prie Mekiszoniszkos jurių kofos, užgimė tvanai, kurie labai daug blėdės pridirbo, o kad lytus nesilėdys ir vandens vis kyla augstyn, tai be abejonės tvanai dar daugiau blėdės pridirbs. Vanduo nunezė geležinį Columbus tiltą, paplovė geležinkelius teip, kad traukiai ne gali bėgioti. Miestas Birmingham likosi beveik su visu vandens užlietas.

Terptautizskas amerikaniškų kongresas.

New York. 1 d. lapkriczio szpi metų New York'e atsibus terptautizskas amerikaniškų kongresas, ant kurio suvažiuos mokslineciai isz viso svieto užsimanti tirinėjimais praeities Amerikos, civilizacijos jos gyventojų (žinoma indijonų, ne atėjusių baltvėdžių), visokių indijoniszkų kalbų, raskų, muzikos, dailės ir visko, kas tik turi koki nors susirizimą su gyvenimu Amerikos cziabuvizskų tautų.

Paskendo laivas.

PHILADELPHIA, PA. Atėjo czia žinia, jog 19 d. vasario, ant jurių, garlaivys Fome Palmer, iszplaukęs isz Norfolk į Boston, sušimuzė su kitu nežinomo vardo. Palmer perskilo pusiau ir paskendo su visais ant jo buvaisiais žmonėmis.

Suaresztavo pabegusi kasieriu.

New York. Atkakus czia Hamburgo laivui "Pennsylvania", porto policijos likosi suareztuoz-

tas pasażierius B. Nanalin. Jis mat buvo kasierium viencs žydiszkas draugystės mieste Jasiuose, Rumunijoje, ir peszavęs 30000 dol. draugystės pinigų, iszdumė į Ameriką.

30000 dol. muito.

New York. Ant laivo "Oceanic" sugrijo isz Europos milijonierė Arabela Huntington. Mutininkai, peržūrėję jos daiktus, apskaitė, kad už naujus, Europoj pirktus, daiktus reikia jui užmokėti 30000 dol. muito. Vėg vien drabužių, pirkty Paryžiu, Londono ir Berlyne skaito ant 75000 dol.

Sugriuvo dirbtuves.

CLEVELAND, OH. Nugiuvio visos virszutinės lubos dirbtuvių Cleveland Baking Co. pn. 79 Central ave. Isz po griuvėsių isztraukė 6 sunkiai apkultas darbininkas ir nugabeno į ligonbutį.

PHILADELPHIA, PA. Statant naują triobą Fidelity Trust Co. ant Chesnut ul., nugiuvio darbininkų pastovai ir dirbant nupulė žemyn. Prie to darbininkai likosi ant vietos užmūszti, o 3 sunkiai apkulti.

Audra.

MANCHESTER, OH. Aplinkinėse szito miesto šiaurės pėreitos sanvaitės autobusai būsai vėtra ir audra. Mieste New Vienna vėjas sagriovė įtaisais Rele Implemant Building ir Beal hotelį. Highland ir Clinton pavieziuose vėtra dar daugiau blėdės pridirbo. Lynchburge perkunas uždegė įtais elektriszkų žiburių.

Užgriuvo darbininku.

POTTSVILLE, PA. Casneron anglių kastynės užgriuvosios olos likosi užberti trys broliai kalnakasiai, isz pravardės, rodosi, lietuviai: Jurgis, Jonas ir Martinus Stakunai. Ge būtojai gerdauskiei barszinkimui užgriuvusių, bet paskui barszinkimas pasiliovė, o prie užgriuvusių negalima buvo prisigriebti.

Vėjas nunezė 300 žmonių.

SAGINAW, MICH. Susirinkus ant ledo žvejas, nužudo didelę lytis, ant kurios stovėjusis 300 žmonių vėjas nunezė ant vidurio ežero. Stovinti ant kranto, pamatę kas atsitiko, pakėlė liurpą, ir isziūntė valtis gelbėti žmonis. Į porą valandų vienog vėjas atsikėpė ir lyti su žmonėmis pristumė prie kranto, ant kurio žvejai laimingai isilpo.

Dideli nelaimė.

TELLURIDE, CO. 28 d. vasario, nuo kalnų nuiritusios kelios didelės sniego lavinos netoli Liberty Belt kastynių, iszgriovė kastynių biurus ir užmūszė mažiausiai 75 darbininkus. Kadangi pagriebė ir knigas kastynių, tai tuom tarpu dar tikrai nieks nežino, kiek prie to žmonių pralūvo, kadangi nėra kito surasto darbininkų. Dabar visa klonis, kurią nusirto lavinos, suspausto sniego užberta ant 25 pėdų storai.

Musztynės Amerikos senatė.

WASHINGTON, D. C. Pereitę sanvaitę Washingtono senatė užgimė musztynės terp dviejų prigulinczių priezingas partijas senatorių, Tillmano ir McLaurino. Mat ir Amerikos senatoriai laiko muszkiezių už geriausiaus pertikrinantį argumentą. Europoj senatoriai jau kar kas geriau apsiszė, todėl ten musztynių senatuose ne buvo, susimuzas kaip kur vien mažiaus apsviesti parlamento pesuntiniai. Laikie atsilankymo kunigaikszcio Henriko senatė, senatoriai Wellington ir McCowas teipogi tikrai amerikoniškaiszikolijoj, tik ant laimės, jų puitiki pertikrinimo motyvų ne girdejo kunigaikszkis. Ne geriausiais mat už piktus balus į senatę patenka tautos iszrinktieji ant saugojimo tautos garbės ir krašto laimės ir reikalų.

Moterų ginklas.

RICHMOND, VA. Virginijos szto legislaturai paduotas ant užtvirt nimo bilius reikalaujantis, idant moteris szitate sztebe būtų daleista nezioti ginklus ant atsigynimo nuo užpuolikų. Pasakius reiks biliaus, kuris ir vyrams daleistų nezioti ginklus, kadangi moterų gali juos vartoti ne tik ant atsigynimo.

Debėsu praplyszimai.

READING, PA. 28 d. vasario szitate aplinkinėse pragrauzto suslytus su debėsu praplyszimais. Schuykill upė užtvino, vandens iszsiliejo per krantus ir apsemė didelius paupius plotus. Daugelių fabrikų spintinė miesto dalij užlijo vandens, isz namų stovinczių paupiaus atėjo gyventojams iszskraustyti. Readinge, kadangi daugumą ulyczijų

apeimė vanduo, pasiliovė bėgioti, mas ulyczinų karų.

Nusimudino deszroms.

STOUC CITY, IA. Gyvenanti netoli Wausa, Nebr., visa seimey na farmerio Wenkes aspara nuo ne gerai iszvirto deszros. 18 metų duklė numirė, vienas sunus mirė, ant serga. Motina ir dvejetas vaikų guli ligonbuty, o pats Wenker ir tarnas sunkiai serga namieje.

Pakvalso nuo girtuoklio ikandimo.

LA CROSE, WIS. Panktinis Ernest Olson, areztuojant vieną girtuoklį, liko to sukandimui. Įkandimo žaizdos užgiro ir Olson ant jų ne paėmė, bet neseniai jis pradėjo kvailioti ir reikėjo jį atiduoti į beprocių namus. Daktarai sako, kad ta kvailysta paeina nuo įkandimo.

Penkios ypatos užmūsztos.

WEL-H. LA. Netoli nuo czia, ant Earl farmos, rado negyvus penkis sanarius farmerio seimeyos, o patat farmerys prapulė. Mena, kad jis pats iszplovė visą savo seimeyną; gal bet teipogi, kad jis užmūszėję likosi isz žemės iszvestas, ir kitur užmūsztas.

Užmūszė mokinioja ir pats pastskandino.

DECATUR, ILL. Į cziykyzskęzią publiczką mokyklą atėjo mokinioja Barnett ir nieko nesakę, iszstraukė revolverį ir persovė mokinioja Wiseman, kuri toj klasioj mokino. Paskui paleido suvį į mokinioja Hopewell, kuris stengėsi revolverį atimti, bet suvis nuėjo nežuogvas. Paskui Barnett bandė pats nusizauti, bet teipogi ne pataikė. Iszšėjęs isz mokyklos, dar kartą bandė paleisti suvį sau į galvą, bet revolveris ne iszdegė. Ant galo szoko į szulinį, kur rado galvą, prigirė.

30000 dol. užkoja.

NEW YORK. Neseniai sztrickario likosi pervažiutos 7 metų Vincas Meussman ir teip suzeistas, kad nugabentam į ligonbutį, daktarai nuplovė abidvi koji. Tė vas apskundė į sudą sztrickarių kompaniją ir sudas už nužudytas vaiko kofas prisudijo 30000 dol. Už užmūszimą žmogaus sudai prisudija tik 5000 dol. daugiau.

Nenori priimti prezidento.

Vice gubernatorių Pietinės Karolinos pranezė prezidentui Rooseveltui, jog užprasę jį dalyvauti prie suteikimo garbės kardo vienam užlipelusiui oficerui dabar permainė savo nuomonę ir visai ne geizdia, kad Roosevelt atsilankytų, todėl vice gubernatorių reikalauja, kad prezidentas sugrįžtų užprasę.

Gaisrai.

MUCHE, IDAHO. Sudėgė czia namai, kuriose gyveno darbininkai Standard kastynių. Ugnis teip greitai plitino, kad užžemė trepus ir 60 gyvenanczių ant virszutinių lubų darbininkų galėjo gelbėtis tik per langus. Keturi darbininkai su luboms nupulė į apacių ir sudėgė, 12 tapo sunkiai suzeisti, tarp kurių du suzeisti mirtinai.

THURBER, TEX. I-zdegė visās vidurių szito, miestelio. Blėdžios ugnies padaryta skaito ant 150000 dol.

New York. Laikie parodymo teatre Grand Opera House užgimė gaisras. Daugybė moterų isz baimės apmirė, vienog visus žmonis pasiekė isz deganczių triobos iszvesti.

Netolais ant geležinkelio.

AUBURN, N. Y. Netoli nuo czia, ant New York Central geležinkelio susimuzė žu traukiai. Prie to penki geležinkelio tarnai likosi užmūszti, du mirtinai apkulti, lengviaus apkulti yra daugiau.

GRIFFIN, OH. Netoli nuo czia, užbėgė ant vandens pragrauzto kelio, pasażierinis traukis iszszoko isz rėlių ir susidavė, prie to daug pasażieriu likosi užmūszti.

WASHINGTON, DEL. Ant New York, Philadelphia & Norfolk geležinkelio, netoli Eastville, traukis vedantis teatralizską trupą susimuzė su tavoriniu. Prie to 5 sanariai teatro trupos likosi pavojingai apkulti.

Vetro.

SAN FRANCISCO, CAL. 25 d. vasario siautė szitose aplinkinėse smarkios vėtros, kurios ne mažai blėdės pridirbo. Porte daugelių laivų nutraukė nuo inkarų ir nunezė į jures; vienas žvejo laivas paskendo. Telefonų ir telegrafų dratai likosi vėgų nutraukti. Mission distrikte vėtra sugriovė 3 murinus ant 3 lubų namus.

Ant Presidio lauko, kur stovi kareiviai, vėjas nunezė didesnę dalį kareivių szėtrų.

Isz darbo lauko.

SHENANDOAH, PA. Wood Oil Chemical Co. pastatys czia naujas dirbtuves.

SALT LAKE CITY, UTAH. Darbininkai cziykyzskęzių drato dirbtuvių sztrickuoja.

SCOTSDALE, PA. Keunoy & Co. szto czia naujas dirbtuves, kuriose ras darbą 300 darbininkų.

PITTSBURG, PA. Fallansbee Bros, aplinkinėse Pittsburgo, ketina parengti naujus blėtos dirbtuves.

CHEWTON, PA. Darbai eina czia gerai, darbininkų be darbo nėra, t. s. czia dabar ne dirba, kas dirbti ne nori.

SHAPLER, PA. Pernai užlietos kazytnės Iron City prasidė darbi; vandenį isz oty bagia jau senti.

NEW YORK. Pakėlė czia sztraiką 1500 darbininkų dirbančių prie triobų statyboje vienog isz dižiauszių kontraktorių.

SOUTH SHARON, PA. Sharon Foundry Co. ketina pastatyti, kur nors terp South Sharon ir Wheatland, naujas liejnycias.

BERLIN, PA. Naujai susitvėrusi kompanija ketina sziti aplinkinėse, Somerset paviety, parengti naujas anglių kastynes.

BEM CREEK, PA. Webster Coal Co. kastynės darbininkai pakėlė sztraiką todėl, kad kompanija praszalno nuo darbo be jokios priezasties to darbininkų.

NEW CASTLE, PA. Naujos dirbtuvės New Castle Forge & Bolt Co. jau gatavos ir jose prasideda darbai. Prie darbo patilpo 125 darbininkų.

LAWRENCE, PA. Pittsburgo kapitalistai rengiasi aplinkinėse Lawrence ir Butte atidaryti kelias naujas kastynes. Pirkto jau su virzum, 1000 akrų žemės su anglimis.

BRUSH, IND. Buffalo, Rochester & Pittsburg Coal Co. prtyko ant Barre ul, arti Little Gresse. Szita bažnycia buvo tueszcia ir kaip rodosi, į paimis lietuvizska naujai susitvėrusi neprigulminga Visų Szventų parapija. Pirmas miszas laikė Dionis.

FALL RIVER, MASS. Savininkai cziykyzskęzių medlynės dirbtuvių nutarė pakelti darbininkų algas ir didesni mokeszt darbininkams mokoėti nuo 7 d. balandzio.

SHENECTADY, N. J. Darbininkai traukia czia isz kitų kraštų. Padirbo czia naują elevatorių važiojimą geležis. Tai darbininkai tiki, kad darbo czia užteks ant ilgėsno laiko.

NEW YORK. Cziykyzskęzių New York Telephone Co. dratų juogėjų pareikalavo 8 darbo valandų ant dienos ir užmokesnio po 18 dol. ant sanvaitės. Kol reikalavimas ne bus iszpildytas, jie atsisako eiti į darbą.

NATRONA, PA. Anglių kastynės Allegheny klonies užgimė nesutikimai. Isz daugelio darbininkų reikalavimų darbdaviai priėmė tik du, tuom vienog darbininkai ne pasigandina. Gali czia todėl užgimti vėl dideli sztraikai.

PHILADELPHIA, PA. Darbininkai stiklo dirbtuvių ketina pakelti sztraiką ant syk visose New Jersey szto dirbtuvėse, jeigu dirbtuvių savininkai nesutiks ant darbininkų reikalavimo.

Isz Lietuvos diru.

Isz Baltimorės. Md.

Nr. 7 "Lietuvos" patėnyjomo korespondencija isz Baltimorės, kurioje pers stato lietuvizskai visuomenė Teatralizska Draugystė ir ausztai iszkelia savo nuopelus. Mes Teatralizskos Dr. mierių ne peikiame, bet ne galime pėgirti pasielgimo jos vedtųjų ypac tautiszkose reikaluose. Ir apraszme tautiszkos apvaikszcojimo, rengiamo 4 d. kovo, trukstą paaiskinimo, kokią naudą atgaus tautai tas apvaikszcojimas? Isz atsiliepiamo Teatralizskos Dr. matyt, kad ji, rengdama apvaikszcojimą savo vardu, stengiasi užbėgti už akių kitoms lietuvizskoms draugystėms. Szventė 4 d. kovo nuo kelių metų yra czia apvaikszcojima, rengia jį keturi paszelpinės draugystės: už

manytojai siųsdavo delegatus į kitas dr. ugystes užpraszyti jas dalyvauti apvaikszcojime, paaiszkindavo pirma visus mierius apvaikszcojimo, ypac ant ko bus apverstas pelnas. Pritarėję niekada netrukdsvo, todėl isz pelno nuo apvaikszcojimo galėdavome suszłpti visokius musų tautiszkus užmąnymus: vieną metų pasukavome ant Paryžiaus parodos, kita metų ant kankintinių, trečią ant laikreszcio "Freedom"; ant ateinančio 4 kovo buvo kalbama isz įplaukimų paauskai keliolika doliarų ant suzelpimo lietuvizskos jaunomenės lankoncoz augztesnės moksliškas įtaisais. Su kokiais mieriais todėl Teatralizska Dr. 4 d. kovo rengia savo apvaikszcojimą? Ant kokių tautiszkų reikalų ketina apversti e' n' p isz savo perstatymo? Kodėl ji, žinodama apie kas metų rengiamą kitų draugystę, ypac iszskęjimą ant tautiszkų reikalų, atengiasi joms už akių užbėgti ir tuom pačią ardyti rengiamus ant tautiszkų reikalų apva skęjiojimus? Užbėgindami vienį kitoms už akių, mes jau galime sulaukti vien to, kad isz apvaikszcojimo nė vieni, nė kiti ne turės pelno, o tas iszės ant nenaudošs ne tik apvaikszcojimo rengėjams bet ir tautiszkiesiems reikalams, kokius apvaikszcojimo užmąnytojai norėjo suszłpti. Isz pagarsinimo Teatralizskos Draugystės galima manyti, kad ji vių peln isz savo perstatymo nori apversti ant naudos vienų trijų perstatymo rengėjų, kadangi apie suszelpimą tautiszkų mierių nieko savo pasigarsinime nemi. Mes asabzskiesiems reikalams ne galime pritarti, kadangi apie asabzskius reikalus kiekvienas pats privalo rupintis, juos uždengti isz asabzskų szaltinių; pelnas isz tautiszkų apvaikszcojimų turi eiti ant tautos, o ne ant kokių nors ypatty naudos.

L. Gavlis.

Baltimorėjį jau galutiniai susitvėrė pirmutinė neprigulminga nuo siriszkų vyskupų lietuvizska tautiszkia parapija po vardu Visų Szventų. Pirmutinę diemaldystę 20 d. vasario sziet metų atlikė bažnycioj Szvento Jono Krikstzyto ant Barre ul, arti Little Gresse. Szita bažnycia buvo tueszcia ir kaip rodosi, į paimis lietuvizska naujai susitvėrusi neprigulminga Visų Szventų parapija. Pirmas miszas laikė Dionis.

Isz bažnycių susirinko daug žmonių; visi sėdynėse ne patilpti ne galėjo. Po pamokslui atsibuvo parapijos susirinkimas ir iszrinko komitetą; iszrinkti tapo: parapijos komiteto pirmsėdis — Jonas Czesna; jo pagalbininkas — Marcejonas Poszka; kasierius — Juozas Olvezice; po kaučia 1000 dol.; trustist: Juozas Kaulszis, Adolfas Malinauskas, J. Satonas; finansų sek., Kazimieras Szaszkis. Apart to, likosi iszrinkty 13 vyrų, kurie, žaugs su parapijos komitetu, turi atlikti visus parapijos reikalus.

Latonas.

Isz Grand Rapids, Mich.

Musų mieste lietuviai, sulaukę dvidezimto žymtmezczių, žengia vėžio žingsniu... atgal. Buvusi Susivienijimo kuopa, Vytauto klubas ir Tėv. Myl. Dr. kuopa pairo be vilties prisiklėmo; liko tik viena bažnytinė draugystė Szvento Petro ir Povilo, bet ji nieko neuveikė ant naudos lietuvizs. Visur draugystės ir pavieni vyrai renkasi į kuopas, vienyjasi po viena tautiszkia vėlavaus gauseniam nuveikimui tautiszkų darbų. Todėl ir mes, grandrapidieciai, nepasilikim užpakalyj kitų. Prisižurėkime dabatiniam augimui Susivienijimo, kuris, iszsiliecusęs isz po despotizmo fanatikų, keliasi augstyja. Prie tautiszkos Susivienijimo gali prisirazyti kiekvienas lietuvizs: geras katalikas, protestonas ir kitaip tikintis arba visai netikintis, tautiszkai organizacijai mielas kiekvienas lietuvizs, jeigu jis suzaisnė reikalų, visai ne klaido, jeigu kas nori pargabinti Dievą, tegul garbina pagalb savo tikėjimą, kaip kam rodosi geriau; prie Dievo su prievarta negalima prieti, tas turi but palikta luo-am noriu kiekvieno žmogaus. Taigi reiktų naudoties isz tos liuosybės ir rasyties prie liuosos Susivienijimo kiekvienam lietuvizui. Vargas vien, kad musizskiai mažai rupinasi apie augztesnės siekus, apie tautos gerovę. Tai matome ypac ant musų politiszkų klubų, kuriuos visoki politikieriai sutvėria ne su kokias nors augztesnias mierias, bet norėdami at-

rasti progą pigiai atsigerti, visai ne paiso ant to, kad rengdami gintuokliavimo urvus, kenkia tuom ne tik pavieniems broliams, bet visai tautai.

Cziykyzskė Tėv. Myl. Dr. kuopa buvo užlieta ant įsiezkojimo ypatingos garbės. Istorijs užsidėjimo cziykyzskios kuopos ne rasytau.

Isz tokių ateitinkų gal skaitytojai pamislyti, kad mes, Grand Rapids lietuviai, visai neprotinigi, besizirdiai, apie savo tėvynę nesirupiname. Teip mastydami dideliai apsiriktų. Mēs esame gana protinigi, tik bėda, kad pas mus nėra nė vieno lietuvio su augztesnia mokslo, kuris nuosekliai galėtų darbuotis ant isztobulinimo musų proto ir iszskiaimo tėvynės labo. Dabar musų jaunomenės mēgstą szokius ir svaiginanczius gėrymus, kas žemina musų visų vardą, bet žemintojai to nesupranta. Vienog jeigu pradėtų gerai mисlyti, tai ir be jokio mokslo budami, pamatytų, kad visi mokiniesnieje ir iszmintingsnieje szalinase nuo vėsko, kas žmogų žemina, užsima tik naudingais darbais. Mums reikia tuom užsimit, kas musų proto tobulinti, o tasyk, susilygiuotume su civilizuociusiomis tautomis. Tą galime atsiekti per pamokinczius prakalbas. Czia yra apie 300 lietuvių. Jeigu dėtume visi po

tus Maskolijos tirus. Naujų žymenų kankintinių bus dabar apie 20, o mokesčių ir žinoti ne galima, kiek pateko į netikusių valdžių nagus.

Reiks todėl naujų aukų ant sušelpimo šaltinių nelaimingų mūsų brolių. Tikimės, kad taip jaušus ant tėvynės brolių nelaimės, Amerikos lietuviai ne apelsinų šaltinių kankintinių. Tikimės, kad Europos komitetas, po kurio globa yra tėvynės kankintiniai, suteiks mums tola geresnę negu iki šiol informaciją apie reikalaujamąsias sušelpimo kankintinių, apie kuriuos, mes budami Amerikoje, žinoti ne galime, dažinome kaip kada tik iš netyčių. Iki šiol šaltinių Europos komiteto užskaitą ne galime laikyti už atgailinancias. Jeigu geresnės atskaitos teip sunku išduoti, tai Europos komiteto pridėstę pagarsinti bent išteisinancius jo pasiūlymus motyvus. Juk Europos komiteto rankose yra ir aukos Amerikos lietuvių sudėtos.

ISZ VISUR.

Netoli Varsavos rengia mokyklų sodauninkystės ir suaudėjimo sėdų vaisių specializacijai moterims.

Prie universiteto Heidelbergo susitvėrė pirmutinė Vokietijos lankancijų universitetą merginų draugystė.

Ant Atlantiko paskendo prancūziškas pasakojimas garlavy "Jules Jean Baptiste". Ant jo buvo iš viso 80 žmonių, kurie be abejonės visi prigėrė.

Maskvoj universiteto studentai pakėlė maištus; ant suvaldymo reikėjo suaukti į pagalbą policijai kareivius. 400 studentų tapo suareštuotų.

Sąjmet žiema Japonijoje buvo neįsipaikytai šalta, mieste Hokaido buvo po 40° šalčio žemiau zero. Provincijoje Amore ant kelių susalo 200 japoniškų kareivių.

Anglijos portuose Liverpool, Glasgow, London, iszeiviams, keliaujantiems į Ameriką, privertinti skiepijti apsaugojimo rauples, bet to ne prima entlavų keliaujančių į Ameriką.

Macedonijoje vel gyventojai pasiskėlė prieš turkiskias valdžias. Vieniame susirėmime pasikėlėliu turkiskais kareiviais po Igmanica 30 turkiskų kareivių liko užsūstų.

Ant Montenegro rubežas, Albanijoje, užimė kruvinas mušas tarp turkiskos kariuomenės ir ginkluotų albaniečių, kuriame 64 žmonės liko užsūsti arba paszuoti.

Iszradėjas czebatų, su kuriais galima valiszeioti ant vandens, inžinierius Grossman, laimėgai perėjo upe Dunajumi 100 lietuvisų mylių ir laimėgai atkako į Linę.

Važiuojant skersai geležinkelio rėlių Prancūzijos ministerių perdėtinis Waldeck Rousseau, atbėgęs traukis kareiviams sudavė ir ministerių perdėtinį ismetė, prie ko jis gana sunkiai liko apulius.

Netoli Petrovsko, ant Kaspiškų jurių, susirinkus ant ledo žvejams, nuložė dideli lytis ir su 15 žvejų nuplaukė į jūrą. Iszsimtė gelbėti nusestus garlaivį, bet tas jų nerado, turbut lytis iszėro ir ant jos buvę žmonės prigėrė.

Antverpijos flamandai rengia ciza pastatyti flamandiskos operos teatrą (prancūziška opera yra ciza nuo seniai). Pastatymas naujo teatro kasztuos 2 milijoną frankų. Ant to miestas Antverpija, isz savo kasos, paskyrė 40000 frankų.

Bavarij, mieste Dinkelsbuehl siautė didelis garsas. Prie gesinimo ugnies ugrivuo siena degancios triobos ir užbėrė griuvėsius 15 ugnagesių. Nėra nė jokios vilties juos iszgelbėti, kadangi tie griuvėšiai užsėdę ir negalima prie užgrivusių prisartinti.

Serbijos sostinėje, su chloroformu liko užmigdyti kareiviai stovinti ant sargybos prie kariaus rumo. Matyt koki karaliaus

priesai tą padarė, tik isz to pasi-naudoti ne spejo, kadangi atėjo kiti sargai užmigiusius palio-suoti. Ant jų prikėlimo reikėjo suaukti daktarą.

Sugrįžo isz Europos į New Yorką garsus iszradėjas telegrafo be viely, italijonas Marconi. Jis sako, kad laike kelionės, lengvai galėjo su savo telegrafu be viely susikalbėti su savo po parengta stacija nuo 2099 mylių, taigi beveik per visą Atlantską oceaną ir tai nau plaukian-cio laivo.

Amerikoniska misijonierė Stone likosi tarkiskų plėšikų palesta. Dabar pas ją atsizaukia visokių laikrascijų redakci-jos su prasnymu apraszyti apie visą perėstą plėšikų nelaisvę gyvenimą; vienas Amerikos mė-nesinis laikrascis, už 6 straips-nius, siulo jai 35000 dol.

Poznaniaus provincijoje, Oj-czenove, 20 lankancijų moky-klas vaikų tėvų ir kaimo vaits, už-tai, kad padavė skundą ant mo-kintojus Kuhn, bukas tas musza lenkiskų vaikų, likosi atiduoti po sudu. Sudas vienog visus isz-teisino. Taigi iszpuola, kad skundas tėvų ir vaits ant mokin-tojus buvo teisingas.

Italijos raudas visus geležin-klų darbininkus pasaukė po ginklą. Mat tuom tikis neda-leisti jiems pristoti prie sztrafų, kurie iszsiplintoi veik ant visos Italijos. Itidij rengiasi toki jau darbininkų maišatai kaip ir Iszpa-nijoje. Raudas uždėjo cenzurą ant telegramų, uždraudė privatsiz-kems žmonėms naudoties isz te-lefonų.

Europoj daug vargo turi su amerikonziska mēsa, kadangi ant valdžio atsinecia isz Amerikos daug pagadytis mēsos. Prancu-zijoj antai 1899 m. ant maisto kareiviams karės ministerija pir-ko Amerikoje už 2 milijonau fran-ky mēsos blekinės, bet ją reikėjo isznaikinti, kadangi pasirodė, kad atsiutę pagedusią mēsa, ji buvo vodinga kareivių sveika-tai.

Pietinėje Afrikoje, mieste Cape Town, likosi suareštuota lietu-viszka kunigaikscienė Radvilėnė, radosi anglionė (nežinia tik, su kstroom Radvila ji susigimi-niavusi). Ją apskundžia, buk ji padirbo parosą garsaus Cecilio Rhodes ant iszkaulyjimo pinigų. Radvilėnė pasatė kauciją 1000 svarų sterlingų (5000 dol.) ir li-kosi isz kalėjimo paleista iki proval.

Rumunijos sostinėje Bukareste buvo gana smarkios darbi-ninkų demonstracijos. Darbi-ninkai stengėsi įveržti į pasiunti-nių butą, kur buvo perkartinėja-mas užmanymas naujų tiesų prieš darbininkus. Ant vaikymo rei-kejo suaukti kareivius. Susimu-szime darbininkų su kareiviais daug žmonių isz abiejų pusų li-kosi sužeisti, o 200 darbininkų suareztavo.

15 d. vasario finlandieciai apviskzeiojo metines sukaktu-ves panaikimo gyventojų tiesų, kę darbininkis carpalkis padarė. Tuluose miestuose buvo smarkus susirėmimai gyventojų su mas-kolizska policija. Mieste Helsinkiuose suareztavo 40 žmo-nių, o tame skaitliuje ir daug studentų. Gubernatorius pasau-kė raitus kareivius, kurie iszvai-kė minias.

Lvovą atėjo telegramas, buk Maskolizkoje Lenkijoje, mie-s-tė Bardinske (vardas miesto per-kreiptas, miestas Bardiansk yra ne Lenkijoje, bet Maskolijoje. Red.) užimė kruvinas mušas tarp kai-miečių ir maskolizskų policistų, kurie buk stengęsi suareztuoti prie altoriaus laikant mizias ku-nigą. Kamieciai stėjo apgynu-ne kunigo. Susimušime daug beginklių kamiečių likosi už-musztų, o dar daugiau sužeistų.

Redakcijos atsakymai.

Tėvyneš skaitytojai. Ant atsakymo rastelįj trauksia tin-kamų motyvų, todėl talpioti kaip afsakymą ant užmetinėjimų ne galima. Medega prie progos bus sunaudota kitąsyk.

Buvusiam ant balius. Rasz-tas per ilgąs, patalpinai ne gali-ma, nes jis užimty per daug vie-tos laikreszyj, ypac kad juom meluoj nezy užmetinėjoty. Tamista ne pertikrįsi, tik sutelis-prog platinti mēla be galo. Jeigu Tamista sutiktum ant su-trumpinimo, galėtume svarbes-nes vietas sunaudoti.

Kada daugiausiai žmonių miršta.

Žinoma, daugiausiai žmonių miršta taisyk, kad i slauciaz ko-kios nors epidemiskos ligos, bet ir tokios ligos ne visada lygiai smarkiai slauciaz: vienos metu dalyse vienos ligos smarkiau slau-cia, kitose vėl metu dalyse kitos; todėl ir ant mirzų skaitliaus at-siliepia metu dalyse. Surinktos daktarų statistiskos žinios par-do, kad ne tik metu dalyse at-siliepia ant mirzų skaitliaus, bet ir atskiros dienos valandos. Visi tarnaujanti ligoibuciuose žiao, kad daugiausiai ligoibų miršta rytmetį, laike tarp 2 ir 4 valan-das ryto: tose valandose dygu-bai dangiau miršta sėrgancų ne-gu likusiose dienos valandose.

Mūsų krasztuose, tame ir mūsų tėvynėje, kaip pertikrina dideliuo-se miestuose surinktos žinios (ant kaimų nieks ne veda sveikatos stati-tikos), didžiausias nuozintis žmonių miršta paskutiniuose ru-dėn, žiemės ir pradiuose pavasario mėnesiuose, vasarą gi laike miršta daug mažiau žmonių; pie-tiniuose gi krasztuose yra atbu-lai: antai Iszpanijoje žiemės mė-ne-siuose miršta daug mažiau žmo-nių negu vasarį. Pas mus ant didesnio nuo-zimecio mirzų at-siliepia nieksnės ekonomiskos salygos žiemės laike negu vasa-rį: kiekvienas žuo žino, kad prie stokos darbo ne vienam tan-kiai ateina ir bado pakęsti, ba-das ne tik apsilpina kump, bet platina ir visokias ligas: nuo bado užgema specializiskos bado szlinitės: iszbadėjęs tankiau įpu-la į visokias ligas, leig jibai bado apsilpninti ne gali pasiprieszi-ti. Ir paprastos ligos per visus metus nelygiai smarkiai slauciaz: szlinitės Lietuvoj smarkiausiai slauciaz pavasariis ir taisyk nuo jų daugiausiai žmonių miršta; nuo dšyvas daugiausiai miršta žmonių gruodžio ir lapkričio mėnesiuose; cholera smarkiausiai slauciaz vasaros laike negu žie-ma.

Jeigu priimti normalizską vidutinį mirzų skaitlių už 1000, tai antai sausio mėnesį Szvedij-oj iszpuola 1125 mirzų, Vokie-tijoje 1017, o Iszpanijoje tik 953, taigi Vokietijoje (teipiau yra ir Lietuvoj) sausio mėnesį miršta daugiau žmonių negu vidutiniškai, o Iszpanijoje mažiau. Vasa-rio mėnesį Szvedijoje miršta 1133, Vokietijoje 1080, Iszpanijoje tik 804. Kovo mėn.: Szvedijoje 1107, Vokietijoje 1099, Iszpanijoje 884. Balandžio mėnesį: Szvedijoje 1129, Vokietijoje 1015, Iszpanijoje 722. Berželio mėnesį Szvedijoje 930, Vokietijoje 949, Iszpanijoje 925. Liepos mėn.: Szvedijoje 849, Vokietijoje 940, Iszpanijoje 1163 (taigi daugiau negu normal skai, vidutiniškai). Rug-sėjo mėn.: Szvedijoje 794, Vokie-tijoje 1030, Iszpanijoje 1230. Rug-sėjo: Szvedijoje 798, Vokietijoje 997, Iszpanijoje 1179. Spalių mėn.: Szvedijoje 881, Vokietijoje 915, Iszpanijoje 1097. Lapkri-cio mėn.: Szvedijoje 1022, Vokietijoje 926, Iszpanijoje 1011. Gruodžio mėnesį: Szvedijoje 1118, Vokietijoje 977, Iszpanijoje 962.

Kaip pertikrina renkamos civi-lizuotose krasztuose statistiskos žinios, didesnis ar mažesnis kokiame nors mėnesį mirzų skaitlius nėra tai spangas atsitikimas, bet jis yra nuolatinis atsitikimu, yra tai gamtiska tiesa. Rods vie-nog dieng gali mirti daugiau žmo-nių, ant galo gali buti atskiri me-tai, kuriuose skaitlius mirzų ga-li bu didesnis už normalizską vidutinizską tame mėnesį para-dytą skaitlių, bet jeigu jau sudė-site skaitlius nors penkių metų, tai persitiksrite, kad vidutinis mir-zų skaitlius atskiram mėnesiui iszpule teip, kaip augsciauz bu-vo parodyta. Taigi didesnis ar mažesnis mirzų skaitlius nėra spangu atsitikimu, bet tas paeina nuo gamtiskų salygu.

Vietines žinios.

Dirbtuvėse Furnace Co. South Chicagojo atsitiko nelaimė: netikėtai įgriuvo dirbtuvų sto-gas. Prie to du darbininkai li-kosi ant vietos užmūsti, o keli sunkiai ir pavojingai apkulti.

Pereito panedžio vakare atkako į Chicago vokiečių ir miesto didturčių laukiamas bro-nis Vokietijos ciecoriaus, kunigaikstis Henrikas. Vokieciai, žinoma, savo vientautį priėmė nuo karscziausiai, bet ir kitoki pralobėliu dalyvavo priėmimo. Miesto valdžios paskyrė paslaptus

detektyvus daboti ypata sveccio, kad kas nors neužsimanytų kę nors pikto kunigaiksciaui pada-ryti.

Pereitos subatos dieng Chi-cagoj, kriminalizskame sude, per-kartinėjo provą dantų gydytojo Dr. Orville S. Burnett, apskęs-to už nors nužudyti mergę nęChar-lottą S. Nichols. Sudas rado daktarą kaltu ir nusprendė ant 15 metų kalėjimo.

Ant kiemo savo namų, pn. 1743 Grace str., likosi nežinomo ant kiemo atskirumo szuns su-dardžiota 37 metų moterizskė Salvina Nagel, o paskui tas pats szuo sukundžio 49 metų Henriką Fuhr. Daktaras pripa-žino sukundžius mės abiejų už pa-vajingus. Gal but, kad minėtas szuo buvo padukę.

Pereitos nedėlios vakarę, aptikio Dro Graicuzno, at-ibu-vo treccias sęslinkimas draug-ystės "An-zio", turincios už mierį szelpimą jaunomėnė, besimokancios augstzietnių svietizkų moksų. Ant minėto susirinkimo prisar-zė keli nauji samariai; draugystės kasę yra da-bar 36 dol. su virszum.

Namuose pn. 567 Noble ul. likosi persuostas pereitos nedėlios rytą lenkas Pranciszskas Kulkows-ki. Kulka patakė į krutę, per-lindė per plaučius, nuo ko Kalkows-ki atliko ant vietos. Kada tas atsitiko, namieje buvo, apart užmęsto Kialkowskio, jo pati, podukra ir Jonas Bulkowski. Jie vienog atsisakė kę nots sakyti apė visą šę tikimp, todėl jie ta-po suareztuoti ir pasodyti į po-licijos areztą.

Normano Hallej, pn. 237 Milwaukee ave., pereitos nedėlios dieng buvo parengti szokias, laike kurių, du esanti ant salės policis-tų, Knowles ir Howard, norėjo iszvesti laukan italijonų Carlo Sacco. Besitapsant, italijonas isz-traukė ilgą peilį ir durė policis-tų Knowles į szoną. Suzeistą po-licistą reikėjo gabenti į ligoibutį, kurio daktarai pripažino suzeidi-mą už sunkų ir pavojingą. Sacco likosi suareztuotus.

Utarninke, 11 Kovo, diena re-gistracijos presz pavasario rinki-mus. Registracijos vietos bus at-daros nuo 9 ryto iki 9 vakaro.

Atsisaukimas.

Dasižioj, kad Juozas Brajoj (kitur jis vadinas Brael ir Djo-nas), gyvenantis pn. 24 Veteran str., Meridan, Con., renka aukas, prima ir kitų surinktas, ant nau-dos studento Jono Gadeikio, nu-kentęjo isz lietuvystę, bet tas aukas sunaudoja ant savo naudos. Persęg-cizu todėl lietuvius, kad aukų ant kankintinių ne davintų paszalinimies, kadangi jų dalini-mų yra tam tikras kankintinių. Geriausiai tokias aukas siųsti į redakciją tap laikreszių, kurios užsiima rinkimu tokių aukų.

Jonas Gadeikis.
Assumption College,
Sandwich, Ont.
Canada.

Draugyszių Reikalai

Chicago. Dr. te Lietuvos Sunu tures savo pikninka nedėlio, 3 Rusųjejo, dario Ralsing's Grove, Riverside, Ill. Todėl medžia visu kita draugysziu tere dienoje nedaryti balu ne pikninku i-dant vieni kitiems nelokumtum.

Chicago. 9 d. Kovo, 1902 p. Solikio sajeje, 3321 Auburn ave., 1-ma va-lananda vidurindio laikys susirink-tima "V. Kudirkos Gedoriu draugystę", ant kurio yra užkvičiami visi sanariai del svarbiu apsarvatumo rengime per-statyto teatro So. Chicagoje. Teipgi užkvičiamie noriczius pristoti į musu draugystę jauai vakainai bei lietuvaites, turinti gabuma arba norinti prasilvinti dainose ir buti aktoriais.

M. J. Damjanovics, sekr.
Chicago. Dr. te Teisybes Myletoju tures savo mēnesini susirinkima nedėlio, 9 Kovo, 1 val. dienos, K. Ilaudan-sko sajeje, 3301 S. Morgan St., antkurio visi privalo buti, nes yra daug svarbi reikalai ant apsarvatumo. Naujiems in-stojimas tik \$1.00.

Dr. te T. M.
Chicago. Dallye miesto Town of Lake sustivere nauja Dr. te vardo St. Vin-cento Ferr. Mieris jos draugizska pa-saelpa lizeje ir laike myrio, ir organizuo-ti nauja Chicagoje lietuvizska Rymo-Katalizska parapija, statyti baiznycia ir mokinale. Pirmu susirinkima laikys nedėlio, 9 Kovo, 3 val. po pietų, sajeje C. S. Radze-vicziaus, 4514 S. Paulina St., ant kurio kiekvicia visus geros valios lietuvius susir-inkti. Istatal jau parengti ir taps ant sziuo susirinkimo persaktity.

Chicago. Liet. Republ. Klubas 13-to vardos tures savo mitinga subatoj, 8 Kovo, 8 val. vakare, sajeje Astrausko ir Stallionio, 1193 So. Oakley ave., ant kurio visus lietuvius kiekvicia susirinkti, nes yra daug svarbi reikalai ant apsarv-tyumo.

Komitetas.

Chicago, Liet. Republikonizskas Klub-as 11 vardos tures savo mitinga subatoj, 8 Kovo, 730 vakare sajeje Leilassius ir Miedelio, 65 W. 25-th St., ant kurio vi-sus tos vardo lietuvius kiekvicia susirink-ti, nes yra svarbus reikalai presz rinki-mus.

Komitetas.

Stabdo Kosulį ir užsiszaldyma.
"Laxative Brom Quinine" tabletes iszgydo už-szaldymus su 1 diena. Jie ne iszgydo netoskų pilgus.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio, Vincento Vel-miosko, Kauno gub., Panevezio pav., Linkavos apg., kaimo Trezo, 3 metal atgal gyveno Kingston, Pa. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Peter Veiminskas, Box 264, Coalgate, Ind. Ter. (14-3)

Pajieszkau Jurgio Stravko, isz kaimo Gulbiu, Jono Gumalevskio, isz kaimo Byronio ir Viktoro Lituvino isz kaimo Grevazio, viel Kauno gub., Telisau pav., Laukuvos parap. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Frank Stravkas, Box 369, Westville, Ill.

Pajieszkau savo dedes, Vladislavo Rutkausko, gyvenusio Pittston, Pa. ir vėliau ant farmu N. Y. valsteje. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Tamosiūs Rutkauskas, 8810 Houston ave., So. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo draugo, Mateuszo Sve-ticko, isz kaimo Padarguių, Elrogalos parap., Kauno gub., gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Frank Orlovski, City Farm, Box 1194, Worcester, Mass.

Pajieszkau savo brolio, Juozap Mit-riko, Kauno gub., Panevezio pav., kaimo Suikoniu. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Chas Metrick, 46 E. Hoosac, Adams, Mass.

Pajieszkau Adomo Berzinsko, Kauno gub., Raseiniu pav., Vidukles parap., kaimo Uvainiskiu. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Benedikt Dillonis, Box 119, Westville, Ill.

Pajieszkau savo dukters, Marcejonos Atczaukaites, gyvenusios Philadelphia, Pa. ir Ignoo Boguzo, gyvenusio Brook-lyne. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Dan. Belecki, Box 942, Stoughton, Mass.

Pigial ant pardavimo pirmos kilnos Bucerne vietoje lietuviai, apgyventoj. Bismis iszdirbtas jau nuo 1895 m. Turi savus kostumerius. Savininkas turi ki-ta bucerne kitame mieste ir delto szia parduoja pigiai.

Jurgis Artizaukas, 3301 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pajieszkau lietuvaites, nesenesnės 23 metu, ant apvedimom. Norinti tureti gera vyra ir gery gyvenima teikis at-szaukti ant adreso: W. Proleko, 721 Clara St., Los Angeles, California.

Pajieszkau savo vyro Jurgio Andriu-kaicio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Antkaliniskiu. Teikis atsizaukti ant adreso: Barbara Andriukaitiene, 8 Middle St., Lawrence, Mass.

Pajieszkau pasubroli, Jono ir Vincen-to Cilciu, Vilniaus gub., Traku pav., kaimo Burkyviciu. Jis pats ar kas kitas teikis duoti žine ant adreso: Julius Cilcius, 8 Middle St., Lawrence, Mass.

Pajieszkau Franciszkas Samozkos, Petro Saucorio isz miestelio Tubina ir Jono Ponceviciaus isz miestelio Nemak-szeziu, visi Kauno gub. Teikis at-szaukti ant adreso: Barbara Bakiviciene, 3-d Vein Coal Co., Marquette, Ill.

Pajieszkau Kazio Ulinsko, Suvalku gub., Vladislavovo pav., Siantutu vol. Teikis atsizaukti ant adreso: Peter Antanaitis, 26 Broad St., New Britain, Conn.

Iszgydyti užsiszaldyma su 1 diena.
Imk "Laxative Brom Quinine" tabletes. Ap-likusias suzaldus pietus ir ne iszgydy. E. W. Brove's paratas yra už kito bostio.

Abėnais reikalavimas.
Dabar jau tokiu gadyne atėjo, kad kur ne apelsai, visur matai apagyvste ir mullinima akiu žmones, teip kad net iszistikimais žmones reikalauja, neku-rusio dalykuose tureiti apė sazioki ar kitoki palidulyja, ypac, jeigu jie nėra per daug placiaz pagarsje. Bet netiktai nuo žmonių, silauciauz mums savo patarnavima, reikalaujama palid-ulyjimo, bet teipgi ir nuo tulu iszdirbi-mu reikalaujai to paties kankine gerumo ete. Žemiau talpinama groma-ta yra viena isz tukancziau jai panesiu lydujimu apie geruma ir naudinguma Trinerio Gydanczio Vyno (Triner's American Elixir of Bitter Wine).

Chicago, Ill., 19 Geguzio 1901.
Ponui Jos. Trineriui, Izsleistoji A-merikizsko Eliziro Kartaus Vyno.

Mielas Pone: Per keliolika metų, be perstojimo sirgulavau isz priezasties neliebeliozmoje ir neregularizsko szirdies plakimo. Gydizias su vyvrius gydy-tojus, bet ne vienas man pagelboje. Varto-jau teipgi daugybę visokių patentuotu gyduoliu, bet vis ant tusczio. Galiaus asz emiau gerti jusu gydyma vyna, ir paeisome to buvo be jokiu stebuklingos. Po iszerimui keletos bonks visu Gydanc-zio Vyno, asz vel i trumpa laika pas-veikau; todėl kiekvienam serganciam viderizmas pilvo, isbetis ir kepenų li-goms asz nuozindizli valyjanam flame-ginti ta stebuklinga vyna. Viso labo jums velyjanis Jos. Mansfeld, kubi-lus, dirbant pas Wolf, Sawyer & Kel-ler.

Augsciauz patalpinatis laiskas pilnai palidulyja tai, kad Amerikizskas Eliziras Kartaus Vyno yra geriausias gyduole nuo vyvriiausiu vidurini liigu, paeinanciu isz sugedimu pilvo, kepenų ir inkšu, ir užstarnauja ant visotinio juo pripažini-mo kaip geriausios namines gyduoles. American Elixir of Bitter Wine pasi-duoda visose aptiekose, kalpogi ir pas pati isleistoja.

Jos. Triner, 709 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Komitetas.

ETHNOLOGIJA, arba Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

my vyrai. Taigi pas australiečius yra visai priešingai negu pas civilizuotas tautas, kuri moterys vartoja brangiausius papuošimus.

Kaip jau paminėjome, ginklus ir viso-kius inagius australiečiai vartoja padirbtus is akmens; jeigu pas juos galima patikti, pa-veikslan, peilį, arba kitokius metalinius daiktus, tai jie yra gauti nuo baltveidžių, tači australiečiai ne moka dar is rudos is-traukti metalų ir jų ne pažinojo; ir dabar metalinius inagius pažista tik tie australie-čiai, kurie turi susinešimus su balt-veidžiais, gyvenanti gi Australijos vidurino-se metalų ne pažistai ir jų ne vartoja. Gin-klus australiečiai turi: ilgus is kieto medžio su užmaulintais, apdegintais galais jėtis, ar-ba daro asmenis is astraus titnago su aksti-nais arba be akstinių, kurias mēto su pagel-ba specialiskos mētymo prietaisais, mažesnes gi mēto tiesiog is rankos. Australijoj ir ant daugelio salų čiabuviai vartoja gražiai nu-darytus kuipelius is kieto medžio, prikali-netus titnago, kuriuos kovoj vartoja daugy-mi galvų priešų, arba mēto is tolo. Spe-cializskas australiečių jų pačių israstas gin-klas—yra bumerang: yra tai užriestas medžio smotas, kuris ismestas, sugrįžta atgal pas jį metusį. Su bumerang australiečiai pa-taiko į priešą net nuo 200 žingsnių. Apart jų ginklų, vyriškiai turi dar akmeninius kir-vukus. Svarbiausiu gi inagių moterų yra užmaulinta lazda, be kurios tautos kelio-nės niekada ne apsieina; lazdos tos yra tai inagis palengvinantis moterims įieskojimą einanciu ant maisto visokių šaknelių. Vy-riškiai turi dar ismargintas ornamentais pa-našias į žuvių žvynus uždangas nuo smugių, ant jų uždangų yra zenklai zenklinan-tis tą pati, ką vidurinių amžių gadyneį rite-riai ant jų metalinių uždangų—yra tai asabiški arba giminės zenklai; zenklai toki Europoj su laiku perėjo į bajorijos herbus; australiečiai bajorijos ne turi, tai pas juos zenklai ant uždangų yra giminės zenklais, kaipi paspartai.

Seimyna remiasi ant vienos moteries, bet giminės tiesos ne draudžia tureti daugiau pačių; monogamiją arba vienpatystę gimdo čia ne koki nors doriskį principai, kaip tai yra pas civilizuotas krikščioniskas tautas, bet sunkumas ismaityti seimyną; sunkiai gaunamas maistas priverčia australiečių pasigandinti viena pačia. Stoka tinkamų augimui ant maisto augmenų, stoka atsakančių tinkamų prisavinimui žvėrių, koki ne tik suteiktų mėsą, kurie ne tik duoty piens, bet butų dar padėtojais prie darbo: ne galėjo pastumėti pryskiu australiečių, ne galėjo is besivaliojančių medėjų pada-ryti apseidusių ant vietos. Visokioms tiesoms udrastus yra apsevidimas sanarių ar-tymesnių giminų. Moteris apsevidimui ar-ba veržte veržia, arba perka, moteries noro nieks ne klausia. Giminyta skaitosi ne nuo tėvo, bet nuo motinos. Užaugus iki pakirtam amžiu vaikams, juos priima tautis-ka giminė kaip savo sanari; priėmimas atsi-buva su dideliems isklėmams ir tikėjimiskoms ceremonijoms, kaip antai: atlieka apiplau-stymus vaikui, isplaustimą ant krutinės ir nugaros giminės zenklų, ismušimą pryski-nių dantų. Tulos tautiskos giminės tankiai turi savo vadovą, kuris vienog ne turi jokios ypatiskos valdžios. Terp visų australiečių giminų isšiviespatavęs kruvinas atmonyji-mas: už suzeidimą arba užmušimą tą papil-džiusiam tuom pačiu atmoa giminės suzei-sto ir užmušto, kruvinas atmonyjimas yra tai svarbiausia tiesa dabojaanti giminės sanarius nuo skriaudų.

Sandaros laike atskiros giminės užmezga savitarpinius ryšius laike visokių tautiskų ceremonijų, ant kurių gyvenanti sandarų kaimynai buvo užkvičiami; gali atkakti kai-mynai ir ant parengtų šokių. Terp atskirų giminų tankiai buvo vedamos ka-rės, kariauja tarp savęs net giminės stovin-čios artymojo giminystoj; kares gimdo tan-kausiai ne ispirktas atmonyjimas už užmu-simą koki nors giminės sanario, paverzimas merginų ir moterų, o dar tankiaus jas veda už tiesę medžioti kokiame nors apskirtyje, arba už vandens šaltinius, kurių ypac Aus-tralijos viduriose nėra per daug. Musiai, kaip paprastai tarp visų žemai kulturiskai stovinčių tautų, retai būva labai kruvini, paprastai susirėmimuose ne visi kariautojai mūsai, tankiaus tik atsizymėję vadovai, o kiti ramiai sau žiuri, arba jeigu susimusime dalyvauja kiti, tai kiekvienas pasirenka ant atsakančių priešą, nesirupindamas apie kitus.

Protiskas islavinimas australiečių men-kas. Jie ne turi ir ne pažista dar rašto, bet ant jų pasinutinytos lazdelių, atsakančių Lietuvos kruvėlams, yra jau isplaustyti zen-klai, kuriuos galima laikyti už pradžia figu-rinio rašto, kadangi tais zenklais stengia-si isreikšti kokią nors mislį ir tą mislį tie, ku-riems nusistuos tokios lazdelės, supranta. Isplaustymai ant visokių inagių ir pašiniai ant skuros, ypac gi ant uždangų nuo smu-gių karės, teiposgi pašiniai isrežyti ant uo-lų ir medžių žievės padaryti gana gerai ir tei-singai. Poezija, muzika ir giesmės stovi dar ant žemo laipsnio: muzika ir giesmės juo gar-sesnė, juo geriau patinka, todėl giedodami stengiasi viens kitą užrekti, dainos susideda is atskirų žodžių, be mislies. Šokiai jų yra tai gimnastika kuno sanarių, jais stengiasi megždžioti žvė

iszgydyti!

NUODYJIMAS.

dical Dispensary" ant peržiurejimo pu
bliškai.

ne, szia 18 diena Geguzio, 1901.
Conrad, Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public

Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir
VAN BUREN ul. Inejimas per
66 Van Buren.
Office valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo

Gyduoles dykai *iki išgy
dymai.*

TEME: Specializuska atyda atkreipi
me ant ligonių toll gyvenanczių ir far
meriū, kurie geidžia atvažiuoti czi
nai.

74 Centre St., Chicago, Ill.
Norrick Co.

Telefonas: Canal 78.
Telefonu galima išsikviesti
aptekos.

ES ATMINK!

MATIC CURE.
 ystas ir daugely žmonių juom išgyde nu
 varatas praszalins Reumatizma per ajsa
 su Expeller Linimentu. Prisiusk Mo
 n trumpa laika. Adresuok:

AS, *Aptiekorius*.
SHENANDOAH, PA

 GAL
GALVOL

UZIA?
PAVIDALO
Lejimas yra dabar isgydomi
Čia!s apsigimusiėje nėra iėgydomi.
PREIT PASILIAUJA.

BALTIMORES, SRU;
BALTIMORE, Md., 30 kovo 1961.
gamyto, dėkavoju jums už gydyimą. Čia šis pad
mistas kiokiu ar kitoki būdu pasinaudoisite.
radžy) spengti, ir juo tolyn, juo laby, teip kad ga
bet be jokios pasekmės; tetravauai rodo įvairia
pecialisto, kurs pasakė man, kad jokios grydoli
ri galėtų ant tuoj laiko prašalinti galvos užimā
SRS.

NAME New Yorko laikraščy. Ir pasidaviau ju

WERNER, 730 S. Broadway, Baltimore, Md.
neatitraukia jus nuo darbo.
HIGDYTI NAMIE su visai mažais
kasrais.
36 LA SALLE AVE., CHICAGO, ILL.

avo niose.
su Home Music Box'a.

Yra tai puikiausi ir priegiam
pigiausi instrumentai, kokius tik
sadien galima pirkti. Jie duoda
dangien lukusmenų, negu
\$100 vertes wargonal, kadaangi
tie wisados gali grainti. Jokios
muzikos pasitinties oria nesit
reikiausia, ir kosnia waiska

przejechał stebis i zaśnieżani
1230, mees tas instrumentas
grajlja swirzas 500 meliodija
parodyje anti listu, krti pride-
mentu, prie kiekwieno instra-
mento.

Home Music Bax'a galima
naudoti namie lawinimui wakiu
dalmuoti, wiesznanosee i inwi-
riose wieszose wietiose. Jls gal
pats apsimoketi per wiema nakti
grajlant, suokime sau, anti kokio
balukar azekime. Jls grajlja gana

maizurakus, kadriļus, džindžus, kalpoji ir visas populārijausias laislas, dainas gražina teip, jog katrā kelmē tā gabi muzikante galma butu jān, kāp ir košas, furis tik girdi jās grajanti. Prismaigtais plienitēms adateleis, kurios suinas arba apokios be sustojimo. **K. \$6.00.** Adapjarsas jo yra pulkus. Jei taejimo, o kvelas pilsnig galesi prisisteni po arba pirtsig. **Box** - naga, o gausi virs Home Masts **Box** - naga, naga tamietos kalp, kalp pas tamietas pamatyti.